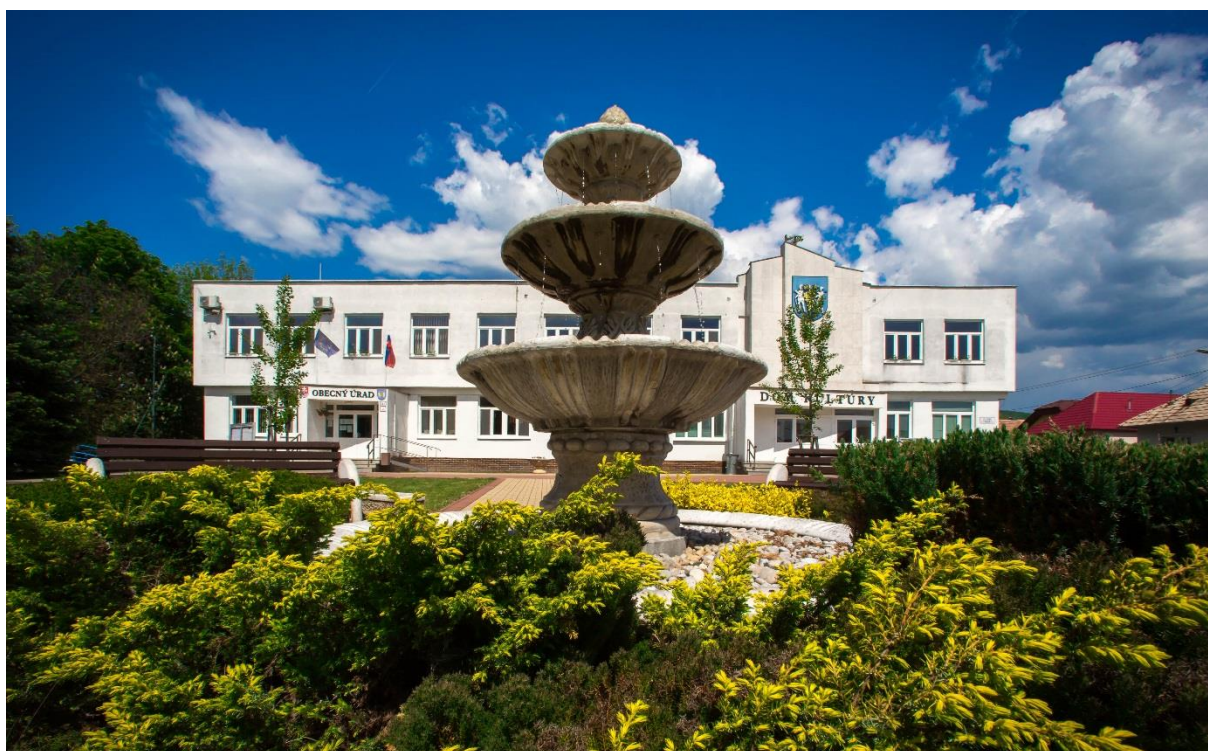

Komunitný plán sociálnych služieb obce Rybník 2016–2020

Na príprave Komunitného plánu sociálnych služieb obce Rybník
(2016 - 2020) sa spolupodieľali:

- o Ing. Žaneta Vargová – projektový manažér
- o Ing. Imrich Králik – starosta obce

Komunitný plán sociálnych služieb bol vypracovaný v súlade s § 83 zákona č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách. Jeho vypracovanie je v súlade s originálnou kompetenciou a pôsobnosťou obce Rybník vo svojom územnom obvode. Dňa 24.06.2016 bol Obecným zastupiteľstvom v Rybníku schválený uznesením č. 204/14/2016 zámer obce spracovať strategický dokument – Komunitný plán sociálnych služieb obce Rybník.

Obsah

Úvod	4
Východisková situácia poskytovania sociálnych služieb	4
Štruktúra Komunitného plánu sociálnych služieb obce	8
Analýza existujúcich zdrojov sociálnych služieb	8
Rozvojový potenciál , prírodné a ľudské zdroje	11
Ekonomický potenciál	16
Sociálna infraštruktúra	18
Strategická časť	24
Opatrenia a aktivity v oblasti sociálnych služieb	26
Implementácia Komunitného plánu sociálnych služieb	27
Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie	28
Finančná časť	29
Záver	30

Úvod

Za účelom zabezpečenia dostupnosti kvalitných sociálnych služieb, ktoré rozsahom ako aj typom zodpovedajú potrebám obyvateľov daného územného celku sa v mnohých krajinách úspešne využívajú metódy komunitného plánovania. Komunitné plánovanie sa v súčasnosti dostáva čoraz viac do popredia a stáva sa súčasťou regionálnej či národnej politiky. Je nástrojom, ktorý poukazuje na potreby občanov a následne hľadá riešenie ich sociálnych potrieb. Komunitné plánovanie zisťuje nedostatky v súvislosti s poskytovaním sociálnych služieb a stanovuje priority budúceho rozvoja.

Východisková situácia poskytovania sociálnych služieb

Národná rada SR 30. októbra 2008 schválila zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnych službách“), ktorý v šiestej časti obsahuje ustanovenia o komunitnom rozvoji a komunitnom pláne v Oblasti poskytovania sociálnych služieb. Zákon o sociálnych službách § 83 ukladá obciam a mestám vypracúvať komunitný plán sociálnych služieb v spolupráci s inými poskytovateľmi sociálnych služieb a prijímateľmi sociálnych služieb v územnom obvode obce.

Komunitný plán obce sa vypracúva v súlade s národnými prioritami rozvoja Sociálnych služieb s ohľadom na miestne špecifiká a potreby.

Ministerstvo práce sociálnych vecí a rodiny spracovalo v súlade so zákonom o sociálnych službách Národné priority rozvoja sociálnych služieb na roky 2015–2020.

Ciele Národných priorít

Cieľom Národných priorít je pozitívne ovplyvniť rozvoj sociálnych služieb na Slovensku v rokoch 2015 –2020 cestou formulovania základných priorít tohto rozvoja, predpokladov na dosiahnutie týchto priorít a merateľných ukazovateľov na posudzovanie ich splnenia.

Špecifickými cieľmi Národných priorít je:

- zabezpečiť realizáciu práva občana na poskytovanie sociálnej služby,
- zabezpečiť dostupnosť sociálnych služieb v súlade s potrebami cieľových skupín a komunity,
- zabezpečiť rozvoj sociálnych služieb dostupných pre osoby v segregovaných lokalitách s prítomnosťou koncentrovanej a generačne reprodukovanej chudoby,
- zvýšiť dostupnosť komunitných sociálnych služieb s dôrazom na rozvoj sociálnych služieb pre rodinu, ktorá sa stará o svojho člena, odkázaného na pomoc inej osoby pri sebaobsluže,
- deinštitucionalizovať sociálne služby ,
- presadiť princíp integrovanej dlhodobej zdravotno–sociálnej starostlivosti,
- zaviesť systém zabezpečenia a hodnotenia podmienok kvality poskytovaných sociálnych služieb.

Predpokladá sa, že národné priority si následne obce, mestá a samosprávne kraje rozpracujú vo svojich koncepcných a plánovacích dokumentoch. Na základe dôslednej analýzy stavu poskytovaných sociálnych služieb, rovnako požiadaviek a potrieb ich prijímateľov a prijímateľiek, si stanovujú ciele a priority, následne úlohy a opatrenia rozvoja sociálnych služieb vo svojom územnom obvode na najbližšie obdobie.

Ciele a priority stanovené v Národných prioritách rozvoja sociálnych služieb majú podľa zákona o sociálnych službách následne rozpracovať obce a Samosprávne kraje. Vo svojich komunitných plánoch sociálnych služieb majú prijať konkrétne úlohy a opatrenia na zabezpečenie ich rozvoja.

Tieto aktivity je potrebné zabezpečiť na základe analýzy poskytovaných sociálnych služieb, potrieb a tradícií svojho územia.

Základnou úlohou obce pri výkone samosprávy je starostlivosť o všestranný rozvoj svojho územia a o potreby jeho obyvateľov. Základným riadiacim dokumentom, ktorý usmerňuje všetky plánované rozvojové aktivity obce je Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce.

Tento plán v svojej analýze stanovuje silné aj slabé stránky sociálneho rozvoja obce a zámery jeho rozvoja.

Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Rybník na roky 2014–2020 v prioritě 3– Rozvoj ľudských zdrojov stanovil 3 opatrenia: Podpora Bývania, Rozvoj sociálnej infraštruktúry a Podporu vzdelávania.

V akčnom pláne je stanovenie tohoto cieľa určené cez aktivity:

Opatrenie 3.1

Aktivity:

- † Nová obytná zóna– vybudovanie technickej infraštruktúry
- † Výstavba Nájomných bytov
- † Sociálne bývanie pre starších občanov
- † Vypracovanie novej územno –plánovacej dokumentácie

Opatrenie 3.2

Aktivity:

- † Výstavba Sociálneho zariadenia
- † Rekonštrukcia zdravotného strediska
- † Dobudovanie siete služieb
- † Modernizácia domu kultúry
- † Obnova budovy bývalej základnej školy
- † Rozšírenie športového areálu

Opatrenie 3.3

Aktivity:

- † Premena tradičnej školy na modernú
- † Vzdelávanie zamestnancov obce a školy
- † Informatizácia samosprávy

Komunitný plán obce Rybník vychádza z vyššie uvedených legislatívnych úloh, koncepcných zámerov, priorít rozvoja sociálnych služieb, plánu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce ako aj analýzy stavu a potrieb sociálnych služieb.

Štruktúra Komunitného plánu sociálnych služieb obce

Komunitný plán sociálnych služieb a koncepcia rozvoja sociálnych služieb obsahuje podľa zákona 448/ 2008 Z.z. o sociálnych službách, podľa § 83 ods. 5:

- analýzu stavu poskytovaných sociálnych služieb v územnom obvode obce vrátane vyhodnotenia materiálno-technického vybavenia sociálnych služieb a vzdelanostnej štruktúry zamestnancov poskytovateľa sociálnej služby,
- analýzu požiadaviek prijímateľov sociálnej služby a ďalších obyvateľov v územnom obvode obce na rozvoj sociálnych služieb podľa jednotlivých druhov sociálnych služieb a cieľových skupín,
- analýzu sociologických a demografických údajov v územnom obvode obce,
- určenie cieľov a priorít rozvoja sociálnych služieb v územnom obvode obce, časový plán realizácie komunitného plánu sociálnych služieb alebo koncepcie rozvoja sociálnych služieb vrátane určenia personálnych, finančných, prevádzkových a organizačných podmienok na ich realizáciu,
- spôsob vyhodnocovania plnenia komunitného plánu sociálnych služieb alebo koncepcie rozvoja sociálnych služieb.

Analýza existujúcich zdrojov sociálnych služieb

Kompetencie obcí v sociálnej oblasti sú rozsiahle a dotýkajú sa všetkých oblastí sociálneho zabezpečenia. Obec má nezastupiteľné miesto pri zabezpečovaní úloh spojených s riešením hmotnej aj sociálnej núdze občanov, sociálnej pomoci, sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately a najmä v oblasti sociálnych služieb.

Podľa zákona o pomoci v hmotnej núdzi č. 599/2003 Z.z. obec:

- rozhoduje o jednorázovej dávke v hmotnej núdzi
- vykonáva poradenstvo pri zabezpečení základných životných podmienok a pri pomoci v hmotnej núdzi

- zabezpečuje výkon osobitného príjemcu dávky v hmotnej núdzi

Núdzna

Hmotná núdzna je stav, keď príjem občana a fyzických osôb, ktoré sa s občanom spoločne posudzujú, nedosahuje životné minimum a občan a fyzické osoby, ktoré sa s ním posudzujú si príjem nemôžu zabezpečiť alebo zvýšiť vlastným pričinením.

Sociálna núdzna je stav, keď si občan nemôže sám zabezpečiť starostlivosť o svoju osobu, o svoju domácnosť, ochranu a uplatňovanie práv a právom chránených záujmov alebo kontakt so spoločenským prostredím najmä vzhľadom na vek, nepriaznivý zdravotný stav, sociálnu neprispôsobivosť alebo stratu zamestnania. Podľa zákona o sociálnej pomoci sa za sociálnu núdznu považuje aj stav, keď občan s ťažkým zdravotným postihnutím potrebuje zmierniť sociálne dôsledky ťažkého zdravotného postihnutia.

Životné minimum je spoločensky uznaná minimálna hranica príjmov fyzickej osoby, pod ktorou nastáva stav jej hmotnej núdze

Medzi existujúce zdroje sociálnych služieb, ktoré obec Rybník poskytuje patria:

[1. Sociálne služby – Sociálne služby v zmysle zákona 448/2008 z.z. o sociálnych službách](#)

- prevencia vzniku nepriaznivej sociálnej situácie, riešenie nepriaznivej sociálnej situácie alebo zmiernenie nepriaznivej sociálnej situácie fyzickej osoby, rodiny alebo komunity,
- zachovanie, obnova alebo rozvoj schopnosti fyzickej osoby viesť samostatný život a na podporu jej začlenenia do spoločnosti,

- zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb fyzickej osoby,
- riešenie krízovej sociálnej situácie fyzickej osoby a rodiny,
- prevenciu sociálneho vylúčenia fyzickej osoby a rodiny,
- opatrovateľská služba,
- stravovanie dôchodcov,
- právne poradenstvo,

2. Zdravotnícke služby

- základná lekárska služba, (ambulancia všeobecného lekára, stomatologická ambulancia),
- lekárne,

3. Bezpečnosť voči kriminalite

- aktivity štátnej polície,
- monitorovacie bezpečnostné systémy,

4. Voľnočasové aktivity

- športové ihriská, telocvičňa,
- oddychové zóny,

5. Vzdelávanie

- predškolská výchova -materská škola,
- základná škola,
- záujmová mimoškolská činnosť

Rozvojový potenciál , prírodné a ľudské zdroje

Vzhľadom na svoju veľkosť je obec úzko spätá so svojim okolím a je od neho závislá. Obec nemôže presadzovať individuálny prístup k regionálnemu rozvoju, ale musí dôkladne analyzovať svoje prostredie a plánovať svoj rozvoj v súlade s obmedzeniami a možnosťami okolia. Nie je možné, aby obec poskytovala svojim obyvateľom všetky služby verejného charakteru, pretože by to mohlo byť vzhľadom na počet obyvateľov neekonomické a tieto služby by nedosahovali požadovaných kvalít. Obec sa musí preto orientovať na služby obyvateľstvu, ktoré sú v obci vykonávané lepšie a výhodnejšie ako v okolitých sídelných centrách (blízke mesto). Avšak stále zostáva priestor pre stanovenie vlastných priorít a hľadanie nástrojov pre ich naplnenie.

Rybník je starobylá obec s bohatou históriou. Výrazná poloha Rybníka vyplýva z jej geografického umiestnenia na rozhraní nížiny a vrchov pod Slovenskou bránou, kde Hron prerezáva kamenné juhozápadné výbežky Štiavnických vrchov. Pôvab prírodného prostredia obce Rybník je iba jednou stránkou polohy, druhou je strategický priestor do hornatých častí cestou, ktorá od pradávna smerovala popri Hrone do vnútra Slovenska. Okrem prírodných zaujímavostí a daností je rybnický chotár plný pozostatkov a pamiatok: pravekých archeologických i novších historických.

Chotár obce Rybník má plochu 2 470 ha a tvorí východné brehy Hrona a celý ľavobrežný priestor Slovenskej brány. Najnižšia jeho južná časť – 170 m n. m., ktorú tvorí niva Hrona je intenzívne poľnohospodársky využívaná. Svahy a úbočia nad obcou sú zasa výhodným miestom pre pestovanie viniča, o čom hovorí aj prvá písomná zmienka o obci z roku 1075.

V lesnatej severnej časti chotára / približne v jednej tretine / dosahuje chotár najväčšiu výšku 570 m n. m.

Výrazné prírodné hodnoty prezentujú rybnický chotár v oblasti Slovenskej brány a osobitne v lokalite Krivín – 316 m n. m. Jeho skalné steny sa strmo dvíhajú nad hladinou Hrona s relatívnou výškou presahujúcou 130 m. Sú porastené vzácnou teplomilnou skalnou a lesostepnou vegetáciou s významnými druhmi rastlín a živočíchov. V oblasti vrcholovej kóty bolo lokalizované hradisko z doby halštatskej a veľkomoravskej s nálezmi lužickej kultúry. V roku 1993 bol Krivín vyhlásený za štátnu prírodnú rezerváciu / ŠPR / o výmere 54,15 ha.

Z hľadiska klimatických podmienok môžeme obec zaradiť medzi oblasti mierne suché, teplé, s miernou zimou. Priemerný ročný úhrn zrážok sa pohybuje v rozmedzí 500 – 700 mm.

Katastrálne územie má rozlohu 2470 ha. Veľkú plochu chotára medzi južnou a severnou časťou tvorí lesnatá časť o výmere 1173 ha.

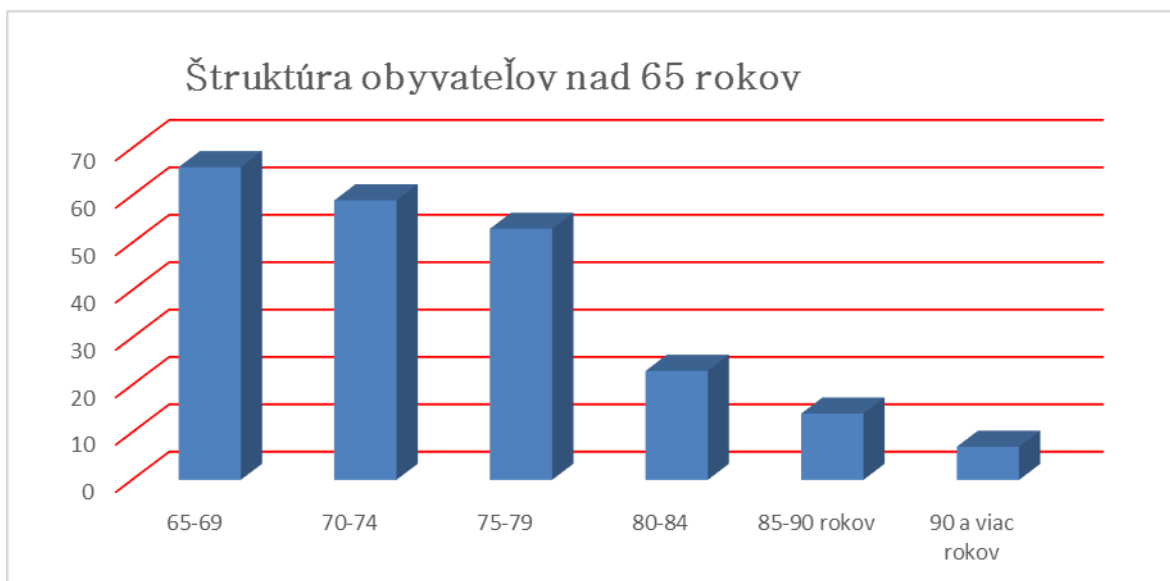
Z hľadiska administratívneho členenia patrí obec Rybník do Nitrianskeho kraja a okresu Levice. Na základe obyvateľov,(1421– december 2015) môžeme obec zaradiť do kategórie stredných vidieckych obcí. Aj v okolitej sídelnej štruktúre dominujú menšie až stredne veľké obce.

Tabuľka č.1 Porovnanie demografie obce s priemerom okresu , kraja a SR

Jednotka	Trvalo bývajúce obyvateľstvo	Veková skupina						Index stárnutia
		0-14		15-64		65+		
		abs.	v %	abs.	v %	abs.	v %	
SR	5397036	826 516	15,3	3 886 327	72	682873	12,7	82,6
Nitriansky kraj	689867	93 390	13,5	500 291	72,5	96 014	13,9	102,8
Levický okres	111367	15 898	13,8	83 517	72,4	15 933	13,8	100,2
Obec Rybník	1399	180	12,9	995	71,1	224	16	124,4

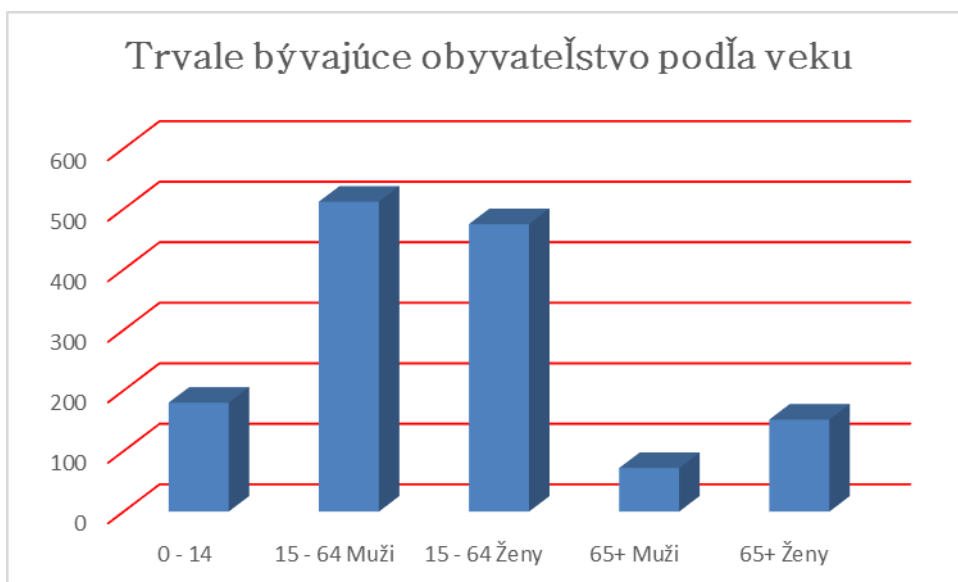
Zdroj: Sčítanie ľudu 2011

Grafč.1 Štruktúra obyvateľov nad 65 rokov

Zdroj: Sčítanie ľudu 2011

Grafč.2 Štruktúra obyvateľov nad 65 rokov

Zdroj: Sčítanie ľudu 2011

Obyvateľstvo je významným faktorom pre rozvoj regiónu, ako i samotnej obce. Je dobré poznať jeho kvalitatívne a kvantitatívne vlastnosti.

Medzi kvalitatívne znaky patrí veková štruktúra, prípadne vzdelanostná štruktúra obyvateľstva obce. Na vyjadrenie kvalitatívnych znakov môžeme použiť index starnutia, ktorý je v obci Rybník 124,4. Index starnutia – vyjadruje pomer medzi poproduktívnou a predproduktívnou zložkou obyvateľstva, t.j. vyjadruje počet osôb vo veku 65 a viac rokov pripadajúcich na 100 osôb vo veku 0 – 14 rokov. Ako nepriaznivý pomer sa hodnotí index starnutia vyšší ako 100.

V súčasnosti sa prejavuje trend starnutia obyvateľstva a pokles populácie aj keď demografická štruktúra obyvateľstva je zatiaľ priaznivá.

Tabuľka č.2 Bývajúce obyvateľstvo podľa najvyššieho skončeného stupňa školského vzdelania

Najvyšší skončený stupeň školského vzdelania	Spolu	v %
Základné	224	16
Učňovské (bez maturity)	221	15,8
Stredné odborné (bez maturity)	152	10,9
Úplné stredné učňovské (s maturitou)	49	3,5
Úplné stredné odborné (s maturitou)	316	22,6
Úplné stredné všeobecné	36	2,6
Vyššie odborné	12	0,8
Vysokoškolské bakalárske	30	2,1
Vysokoškolské magisterské, inžinierske, doktorské	134	9,6
Vysokoškolské doktorandské	3	0,2
Bez vzdelania	194	13,9
Nezistené	28	2
Spolu	1399	100

Zdroj: Sčítanie ľudu 2011

V nasledovnej tabuľke môžeme vidieť kvantitatívne vlastnosti obyvateľstva ako prirodzený prírastok/úbytok obyvateľstva, pohyb obyvateľstva a celkový prirodzený prírastok/úbytok obyvateľstva obce Rybník.

Tabuľka č.3 Demografické saldo

Rok	2015	2014	2013	2012	2011
Nar.	13	2	6	13	13
Zomr.	20	12	14	19	19
+ /-	-7	-10	-8	-6	-6

Tabuľka č.4 Migračné saldo

Rok	2015	2014	2013	2012	2011
Prišľ	45	35	36	22	30
Odsť.	25	11	17	15	12
+ /-	20	24	19	7	18

Tabuľka č.5 Prírastok/ úbytok

Rok	2015	2014	2013	2012	2011
Demografické saldo	-7	-10	-8	-6	-6
Migračné saldo	20	24	19	7	18
Prírastok/ úbytok	13	14	11	1	12

Z hľadiska národnostného zloženia obce môžeme konštatovať, že obec Rybník je z 97% slovenská obec.

Tabuľka č. 6 Bývajúce obyvateľstvo podľa národnosti

Trvale bývajúce obyvateľstvo spolu	Národnosť						
	slovenská	maďarská	česká	poľská	ruská	moravská	nezistené
1399	1357	8	8	3	2	2	19

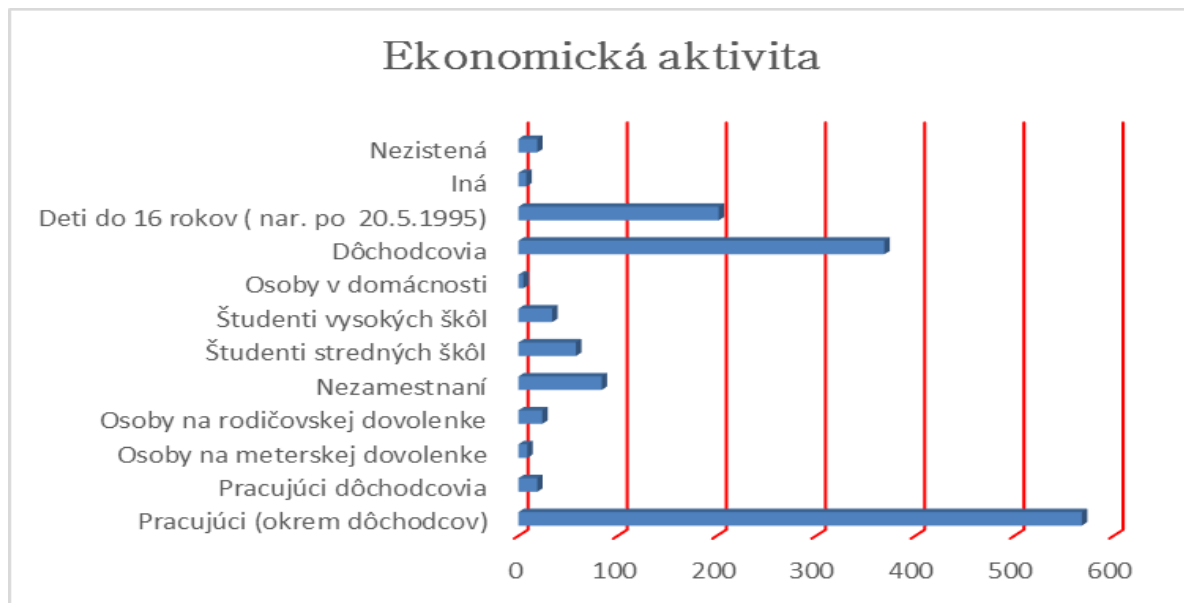
Ekonomický potenciál

Regionálny vývoj je poznačený neukončenou transformáciou ekonomiky a hospodárstva. Celkovú vývojovú situáciu charakterizuje absencia dlhodobej efektívnej hospodárskej a spoločenskej stratégie. Pretrvávajú (resp. prehlbujú sa) problémy v infraštrukturalnej vybudovanosti a napojenosti niektorých oblastí na komunikačné (najmä dopravné) infraštruktúry. Mimoriadne zložitý sociálny a ekonomický problém predstavuje nezamestnanosť.

V ďalšom grafe môžeme vidieť, že v roku 2011 podľa štatistického sčítania obyvateľov SR bolo v obci zamestnaných 587 obyvateľov, čo predstavuje celkovo 42 % obyvateľov obce Rybník.

Grafč.3 Ekonomická aktivita

Zdroj: Sčítanie ľudu 2011

Najväčší zamestnávateľia sú sústredení v okresnom meste Levice, v meste Tlmače – v SES a.s. a v atómovej (jadrovej) elektrárni v Mochovciach.

V rámci obce absentujú väčší zamestnávateľia. Podnikateľské prostredie je tvorené prevažne mikro-podnikmi (1až 9 zamestnancov). Medzi najväčších zamestnávateľov obce patria:

Samostatne hospodáriaci roľníci- 2 X, Potraviny Kinči – Stanislav Kinči, Magma – šitie pracovných odevov – Magdaléna Mikulcová, Pekáreň u Kollárky- Andrea Kollárová , Second hand- Dušan Šolc, Presso pod gaštanom- Juraj Havran, Stavivá – Jozef Chlebo, Miroslav Gellen- preprava, Ľudovít Sulaček- preprava , Jozef Havran- preprava, Textil- Dušan Daniš, Mgr. Róbert Herc – odlievanie, Marián Havran- Simbio (trávniky), Marián Kinči – pilčik, Jozef Uhnák- predaj vína, Vladimír Ďurovský- Strojmont, Pavol Harmady- automotoklub, DPP s.r.o.- výroba a montáž energetických zariadení, Predajňa textilu a galantérie- Darina Hoľková

Z hľadiska ekonomickej štruktúry má obec dobré predpoklady pre rozvoj aktivít cestovného ruchu. Ide o organizovanie rôznych podujatí, ktoré sa pravidelne každý rok opakujú sú to Deň vinobrania, regionálne degustácie vín, fašiangové slávnosti, Deň otvorených pivníc.

Sociálna infraštruktúra

Sociálna infraštruktúra je určená na uspokojovanie potrieb obyvateľstva. Jej rozmiestňovanie je spojené so štruktúrou osídlenia ako aj veľkosťou obce. Zameranie a koncentrácia zariadení sociálnej infraštruktúry je priamo spojená s potrebou racionalizovať dostupnosť k nej, stanovíť jej optimálnu kapacitu vo vzťahu k dopytu. Zmenou spoločensko – ekonomického systému došlo k prerozdeleniu rozvoja a financovanie sociálnej infraštruktúry medzi štátnu správu, miestnu a regionálnu samosprávu a súkromný sektor.

Školstvo

Podľa kanonickej vizitácie z roku 1775, školská budova, ktorú tvorila len jedna trieda, bola umiestnená medzi farou a kostolom. Bola však v dezolátnom stave. Tak ostala až do roku 1842, kedy ju opravili. Až v roku 1888 vybudovala obec dvojtriednu školu. Nová budova školy bola postavená so štátnou podporou. Nachádzala sa v strede obce v priestoroch bývalej krčmy. Počet žiakov na začiatku 20. stor. dosiahol okružle číslo 200, čo okrem iného znamenalo, že priestory budovy v centre obce sa stali nedostatočnými. Obec preto zakúpila od miestneho krčmára a obchodníka Adolfa Zollnera budovu kaštieľa. V tejto budove sa po jej rekonštrukcii začalo vyučovať 10. decembra 1906. Nedostatok priestorov veľmi sťažoval vyučovací proces, a preto príslušné školské orgány schválili stavbu dvanásťtriedneho školského komplexu, ktorý pozostával z

pavilónu, telocvične, školskej družiny, triedy materskej školy, kuchyne s jedálňou a v neposlednom rade aj zo štvorbytovky pre učiteľov. V novej škole sa začalo vyučovať 1. septembra 1966.

V rokoch 2013–2014 prebiehala rekonštrukcia Základnej školy s materskou školou Rybník – zateplenie obvodových stien, výmena okien a rekonštrukcia strechy.

V súčasnosti školskom roku 2015/2016 je počet zamestnancov v ZŠ s MŠ Rybník 24. Z toho: pedagogickí zamestnanci: 11 + 1 katechétku, prevádzkovi zamestnanci: 7, vychovávateľka ŠKD: 1, pedagogickí zamestnanci MŠ: 3, prevádzkový zamestnanec MŠ: 1.

Základná škola s materskou školou disponuje vlastnou telocvičňou a ihriskom.

Zdravotníctvo

V obci sa nachádza zdravotné stredisko, v ktorom je ordinácia praktického lekára pre dospelých a ordinácia zubného lekára. Detskej lekárke obyvatelia dochádzajú do Tlmáč a do Levíc. Z pohľadu starších občanov obce je nezanedbateľnou skutočnosťou fakt, že v prípade potreby ich môže ošetrojúci lekár navštíviť doma a nemusia dochádzať do Levíc alebo Tlmáč. V obci sa nachádza i lekáreň.

Obchody a služby

Obec má 3 predajne potravín a zmiešaného tovaru – Coop Jednotu Slovensko a 2 súkromné predajne, pričom jedna z nich má vlastnú pekáreň. V obci je 1 pohostinstvo a 1 presso, 2 súkromné predajne rozličného tovaru, textilu a second hand.

V obci sa nachádza i pošta.

Obec Rybník prevádzkuje cintorín a dom smútku.

Opatrovateľská služba

Obec má dlhoročné skúsenosti (od r. 1998) s poskytovaním sociálnych služieb svojim občanom obce. Opatrovateľky poskytujú opatrovateľskú starostlivosť chorým a imobilným občanom pri úkonoch sebaobsluhy, úkonoch starostlivosti o domácnosť a základných sociálnych aktivitách, na základe posúdenia stupňa odkázanosti. Opatrovateľky svoju prácu vykonávajú s úctou, s láskavým slovom a hlavne s pocitom, že na nich niekomu záleží a radi sa o nich postarajú.

V novembri 2014 obec Rybník v rámci Národného projektu – Podpora opatrovateľskej služby, ktorý realizuje Implementačná agentúra Ministerstva práce sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky získala finančné prostriedky na výkon opatrovateľskej služby pre 3 opatrovateľky. Realizácia aktivít výkonu opatrovateľskej služby prebiehala 11 mesiacov.

Obec Rybník dňa 31.12.2015 podala opäť žiadosť na zapojenie sa do Národného projektu Podpora opatrovateľskej služby. Žiadosť bola úspešná a v súčasnosti v rámci Operačného programu Ľudské zdroje (MPSVR SR) z programovacieho obdobia 2014–2020 zamestnáva obec Rybník na plný úväzok 7 opatrovateľiek pre 10 opatrovaných. Realizácia národného projektu sa bude vykonávať v období od 1.2.2016 do 30.4.2018.

Kultúra – občianske združenia

V oblasti kultúry a spoločenského života sa konajú v obci viaceré akcie. V ďalšej časti sú znázornené kultúrne podujatia, ktoré sa konali a budú konať v roku 2016.

Tabuľka č. 7 Kalendár spoločenských akcií v roku 2016

Kalendár spoločenských akcií 2016	
Január	6.1. Trojkráľový koncert – MS
	16.1. JDS Ples
	23.1. Rodičovské združenie ples
	29.1. Ples športovcov
Február	6.2. Obecná zabíjačka
	20.2. Tvorivé dielne MS
	27.2. Tvorivé dielne MS
Marec	5.3 Voľby NRSR
	6.3. Degustácia vín – súťaž
	12.3. Degustácia vín – verejná
Apríl	30.4. Stavanie mája
Máj	8.5. Deň matiek
	21.5. Deň otvorených pivníc
	22.5. Hostina
Jún	1.6. MDD
Júl	15.7. Vatra zvrchovanosti
August	
Semtember	3.9. Deň vinobrania
Október	7.10.-50. Výročie založenia ZŠ
	12.10. Deň úcty k starším
November	5.11. Rybnícka 10-tka
	26.11. Katarínska zábava MS
December	10.12. JDS – Posedenie pod jedličkou
	11.12. Vianočná akadémia
	27.12. Svätenie vín
	31.12. Silvester – Celoobecné vítanie Nového roka

Kultúrny dom s priestormi kancelárií obecného úradu je v prevádzke od roku 1985. V januári 2014 bola uskutočnená rekonštrukcia sociálnych zariadení. Dom kultúry v súčasnosti zabezpečuje kultúrno-spoločenské požiadavky obyvateľov obce, keďže zastáva kľúčovú úlohu pri organizovaní významných kultúrnych podujatí. Fungujúca kultúrna infraštruktúra obce je dôležitá pre sociálno-ekonomický rozvoj regiónu, dosiahne sa tým vyvážený regionálny rozvoj prostredníctvom zvýšenia konkurencieschopnosti obce.

V obci sa nachádza Ľudový dom, ktorý vlastní obec a kde sa nachádzajú tradičné folklórne kroje, výšivky ako i ďalšie ľudové tradície. V obci je vybudovaný i prírodný amfiteáter, ktorý slúži pri rôznych slávnostiach a podujatiach, ktoré sa organizujú v obci.

Bývanie

Bytový fond sa sústreďuje prevažne v rodinných domoch. Obývaných je v súčasnosti 450 rodinných domov, čo predstavuje 92 % trvalo obývaných domov, zvyšok tvoria neobývané domy. Terajšia situácia v obývanosti domového fondu je priaznivejšia ako pominulé roky. Za uplynulé 2 roky bolo v obci skolaudované 3 rodinné domy.

Vo vlastníckych vzťahoch domov má jednoznačnú prevahu vlastníctvo fyzických osôb. Priemerný vek domu je približne 50 rokov. Pri členení rodinných domov podľa roku ich výstavby prevládajú čo do počtu rodinné domy vystavené v rokoch 1946 až 1970. Obyvatelia v tomto časovom horizonte postavili cca. 40% z celkového počtu rodinných domov.

V roku 2013 sa realizoval v obci prieskum bývania. Dotazníky boli doručené do každej domácnosti, späť bolo doručených 51 % dotazníkov. Obyvatelia obce sa mali možnosť vyjadriť k výstavbe nájomných bytov v obci. Výstavbu nájomných bytov podporilo celkovo 87% doručených dotazníkov. Záujem bol prevažne o 2-izbové byty, s potrebou riešenia po r. 2015 a radovú zástavbu v obci.

V schválenom ÚPD – obce je lokalita Prieložky a Železničná ulica – určená na výstavbu rodinných domov a nájomných bytov.

Keďže lokalita Prieložky je vo vlastníctve Urbárskej spoločnosti – pozemkového spoločenstva Rybník, musí obec požiadať o odkúpenie tejto parcely.

Lokalita na Železničnej ulici je určená na výstavbu nájomných bytov – cca. 20 bytových jednotiek.

Obec hľadá alternatívy ďalšieho rozvoja bývania v obci Rybník má záujem o využitie územia zdravotného strediska na novú výstavbu bytových jednotiek pre občanov, ktorí potrebujú čiastočnú opatrovateľskú službu. Model financovania navrhuje obec riešiť ako nájomné bývanie – úver zo ŠFRB a dotáciu z ministerstva výstavby SR.

Za posledných 5 rokov sa z obce Rybník vysťahovalo 80 obyvateľov, avšak celkovo bolo prihlásených 168 nových obyvateľov, preto možno hovoriť o pozitívnom migračnom salde.

Strategická časť

SWOT analýza je nástroj strategického plánovania používaná na hodnotenie vnútorných silných stránok (strengths) a slabých stránok (weaknesses), na definovanie príležitostí (opportunities) a ohrození (threats). Je východiskom určenia stratégie rozvoja sociálnych služieb a sociálnej pomoci.

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> - kľudnejší život obyvateľov a bývanie ako v meste - ľudia prejavujú záujem o dianie iných - výhodou bývania v obci je vlastníctvo nehnuteľnosti - dostačujúca kvalita aktivít na zotavenie ľudského organizmu - kvalita výučby na ZŠ - existencia materskej školy - dobré kultúrne povedomie obyvateľov - uchovanie kultúrnych tradícií a folklóru - množstvo aktívnych spoločenských a záujmových spolkov - každoročne sa opakujúce kultúrne podujatia - obecná knižnica - Ľudový dom- múzeum - uspokojujúci stav športových, kultúrnych, školských a sociálnych zariadení - existencia domu smútku v areáli	<ul style="list-style-type: none"> - nedostatočne rozvinuté obchodné siete a služby pre obyvateľov - nedostatočná zdravotnícka infraštruktúra - migrácia mladej generácie - neexistencia domova dôchodcov v obci - neexistencia nájomných bytov - potreba rekonštrukcie zdravotného strediska - nízka možnosť obyvateľov zamestnať sa priamo v obci

<p>obecného cintorína</p> <ul style="list-style-type: none"> - dobré susedské vzťahy - záujem obyvateľov o veci verejné - informovanosť obyvateľov o dianí obci - existujúca primeraná sociálna starostlivosť o starších občanov zo strany obce 	
PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
<ul style="list-style-type: none"> - snaha obyvateľov zatraktívniť a skrášliť život v obci - spájanie pravidelných, tradičných kultúrnych aktivít s organizáciami v obci - vybudovanie sociálneho zariadenia pre starších občanov zo strany obce - podporovanie individuálnej bytovej výstavby -výstavba nájomných bytov 	<ul style="list-style-type: none"> - nedostatok finančných prostriedkov na šírenie miestnej kultúry za hranice katastrálneho územia obce -zvyšujúci sa počet osamelo žijúcich občanov -zvyšujúci sa počet seniorov

Opatrenia a aktivity v oblasti sociálnych služieb

Opatrenie 1

Podpora bývania

Cieľ: Vytvorenie podmienok pre posilnenie demografickej základne obce a to najmä vytváraním podmienok pre výstavbu nových rodinných domov a nových nájomných bytov.

Aktivity:

- Nová obytná zóna- vybudovanie technickej infraštruktúry
- Výstavba Nájomných bytov
- Sociálne bývanie pre starších občanov
- Vypracovanie novej územno –plánovacej dokumentácie

Opatrenie 2

Rozvoj sociálnej infraštruktúry

Cieľ: Zvýšenie kvality sociálnej infraštruktúry s dôrazom na verejné služby a aktívne možnosti trávenia voľného času.

Aktivity:

- Výstavba Sociálneho zariadenia
- Rekonštrukcia zdravotného strediska
- Dobudovanie siete služieb
- Modernizácia domu kultúry
- Obnova budovy bývalej základnej školy
- Rozšírenie športového areálu

Opatrenie 3

Podpora vzdelávania

Cieľ: Zvýšenie vzdelanostnej úrovne.

Aktivity:

- Premena tradičnej školy na modernú
- Vzdelávanie zamestnancov obce a školy
- Informatizácia samosprávy

Implementácia Komunitného plánu sociálnych služieb

Pri implementácii navrhnutých rozvojových aktivít Komunitného plánu sociálnych služieb sú možné riziká:

- zlyhanie zapojenia jednotlivých stratégií, v ktorých sa doplnkovo rieši problematika cieľových sociálnych skupín občanov
- neefektívne využívanie viaczdrojového financovania
- nedostatok finančných zdrojov na kofinancovanie projektov u poskytovateľov sociálnych služieb
- insolventnosť klientov.

Strategické plánovanie obce je nepretržitý proces zabezpečovania rovnováhy medzi cieľmi a možnosťami obce v neustále meniacom sa prostredí. Účelom strategického plánovania je stanoviť ciele a spôsoby ich dosiahnutia.

Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie

Zabezpečenie realizácie a naplnenia komunitného plánu bude dosiahnuté koordinovaným a širokospektrálnym pôsobením všetkých zainteresovaných cieľových skupín v obci v kombinácii s využitím schopností a skúseností všetkých zodpovedných osôb.

Subjektom zodpovedný za realizáciu jednotlivých aktivít je obec. Nakoľko sú tieto aktivity rozsiahle a náročné, je potrebné určiť konkrétne osoby a komisiu finančnú, sociálnych vecí a zdravotníctva, ktorá bude tieto aktivity riadiť a koordinovať.

Obecné zastupiteľstvo prijíma rozhodnutia o postupe realizácie komunitného plánu sociálnych služieb, ustanovuje riadiacu skupinu alebo osobu, ktorá bude poverená riadením procesu, schvaľuje návrhy a projekty rozvoja, dojednáva partnerské vzťahy, hodnotí, schvaľuje výsledky a výstupy plánu a zabezpečuje jeho realizáciu a rozhoduje o zmenách.

Zastupiteľstvo bude spracúvať, schvaľovať, riadiť a pravidelne vyhodnocovať plnenie komunitného plánu obce. Realizácia aktivít bude vykonávaná na základe projektov. Na realizácii komunitného plánu sociálnych služieb sa budú podieľať odborníci a partneri, nakoľko účinnosť plnenia je možné zvýšiť len na základe partnerstiev.

Finančná časť

Jednou z kľúčových otázok Komunitného plánu sociálnych služieb je schopnosť obce v priebehu jeho realizácie zaistiť zdroje potrebné na jeho financovanie. Finančné zdroje potrebné pre naplnenia aktivít budú plynúť z nasledovných zdrojov:

Rozpočet obce je základným zdrojom financovania aktivít. Výška voľných prostriedkov je však limitovaná a preto je vhodné prostriedky obecného rozpočtu použiť najmä na nasledovné:

- o zabezpečiť prípravu projektov – projektová dokumentácia, príprava žiadostí na čerpanie eurofondov a podobne
- o spolufinancovať europrojekty
- o financovanie bežných aktivít – ide najmä o neinvestičné aktivity v oblasti služieb obyvateľom alebo podpore kultúrneho a športového života

Ostatné verejné zdroje, najmä prostriedky ŠFRB sú vhodné na financovanie bytovej výstavby. Príležitosti na získanie nenávratného finančného príspevku zo štátneho rozpočtu sú v značnej miere obmedzené.

Súkromné zdroje – je možné použiť najmä v projektoch, ktoré sú orientované na podporu podnikateľského prostredia a súkromný sektor z neho bude mať tiež osoh.

Štrukturálne fondy EÚ – je možné použiť na financovanie mnohých projektov .

Úverové zdroje – úvery sú vhodné na riešenie akútnych investičných potrieb prípadne na financovanie aktivít s pozitívnym dopadom na rozpočet obce.

Záver

Na účel predchádzania vzniku alebo zhoršeniu nepriaznivých sociálnych situácií a riešenia miestnych sociálnych problémov utvára obec Rybník podmienky na podporu komunitného rozvoja v oblasti poskytovania sociálnych služieb, na komunitnú prácu a komunitnú rehabilitáciu.

Komunitná práca v oblasti poskytovania sociálnych služieb je podpora aktivít členov miestnej komunity k svojpomocnému riešeniu sociálnych problémov v rámci miestneho spoločenstva, najmä rozvojom sociálnych služieb.

Komunitná rehabilitácia v oblasti poskytovania sociálnych služieb je koordinácia činnosti subjektov, ktorými sú najmä rodina, obec, vzdelávacie inštitúcie, poskytovatelia služieb zamestnanosti, poskytovatelia sociálnych služieb a poskytovatelia zdravotnej starostlivosti. Jej cieľom je obnova alebo rozvoj fyzických, mentálnych a pracovných schopností osoby v nepriaznivej sociálnej situácii a podpora jej začlenenia do spoločnosti.

Pri riešení sociálnej situácie občanov je nevyhnutná predovšetkým angažovanosť občanov navzájom a ich pomoc tak v rámci rodinných vzťahov, ako aj medziľudských vzťahov v rámci obce, ktorí sú súčasne najslabším článkom poskytovateľov služieb v obci. Plnenie cieľov tohto dokumentu je preto veľká úloha pre všetkých obyvateľov, súkromných podnikateľov, vyššie územné celky až po štát.